

MAHIDOL UNIVERSITY
Wisdom of the Land

KM กับการพัฒนาการเรียนการสอน

วิจารณ์ พานิช

มหาวิทยาลัยมหิดล

<http://gotoknow.org/blog/thaikm>

<http://gotoknow.org/blog/council>

ชั้นชมพัฒนาการของ UKM

- แยก Process KS กับ Content KS
- มหาวิทยาลัยนอกเครือข่ายเข้าร่วม เรียนรู้ KM

KM ต้องไม่เริ่มที่ความรู้ / การจัดการ

- เริ่มที่เป้าหมาย
- เป้าหมายของการเรียนการสอนคือ ...

KM ต้องไม่เริ่มที่ความรู้ / การจัดการ

- เริ่มที่เป้าหมาย
- เป้าหมายของการเรียนการสอนคือ ... ความงอกงามทางปัญญา ของ ...

KM ต้องไม่เริ่มที่ความรู้ / การจัดการ

- เริ่มที่เป้าหมาย
- เป้าหมายของการเรียนการสอนคือ ... ความมั่งคั่งทางปัญญา ของ ... ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง
- ไม่ใช่เพื่อสอนวิชา
- ไม่ใช่แค่เพื่อการเรียนรู้ของศิษย์
- แต่เพื่อการเรียนรู้สู่ความมั่งคั่งทางปัญญาของทุกคน และของ ...

KM ต้องไม่เริ่มที่ความรู้ / การจัดการ

- เริ่มที่เป้าหมาย
- เป้าหมายของการเรียนการสอนคือ ... ความมั่งคั่งทางปัญญา ของ ... ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง
- ไม่ใช่เพื่อสอนวิชา
- ไม่ใช่แค่เพื่อการเรียนรู้ของศิษย์
- แต่เพื่อการเรียนรู้สู่ความมั่งคั่งทางปัญญาของทุกคน และของ ... องค์กร (มหาวิทยาลัย)

ความสำเร็จของมหาวิทยาลัย

- เกิด **organization learning** จากการจัดการเรียนการสอน และการทำหน้าที่อื่นๆ
- การทำหน้าที่แต่ละด้าน เกื้อกูล (synergy) กัน
- การเรียนการสอน (การเรียนรู้) เพื่อความงอกงามทางปัญญาไม่แยกออกจากภารกิจอื่นๆ
- ทุกองค์ประกอบ เป็นฝ่ายสร้าง ไม่แค่เสพ (ความรู้/ปัญญา)

การเรียนรู้การสอนที่ดีใน...มีลักษณะอย่างไรบ้าง

1. อาจารย์
2. ศิษย์
3. สถานที่
4. หลักสูตร
5. เครื่องอำนวยความสะดวก
6. การวัดผล
7. ผลสัมฤทธิ์

ตารางแห่งอิสรภาพ ของการเรียนการสอนที่ดีด้าน...

ปัจจัย	ระดับ 1	ระดับ 2	ระดับ 3	ระดับ 4	ระดับ 5
อาจารย์	รู้วิชาที่สอน	รู้จัก นศ.	มี	มี	สอนอย่างมีมิติของมนุษย์ (Human Touch) เกิดการเรียนรู้จากภายใน
ศิษย์					เกิดแรงบันดาลใจ, เป็น "บุคคลเรียนรู้"
สถานที่	มี	มี	มี	มี	มี
หลักสูตร	มี course description	มี	มี	มี	มีกิจกรรมลงมือปฏิบัติจริง

ตารางแห่งอิสรภาพ ของการเรียนรู้การสอนที่ดีด้าน...

ปัจจัย	ระดับ 1	ระดับ 2	ระดับ 3	ระดับ 4	ระดับ 5
เครื่อง อำนวยความสะดวก					
การวัดผล	มีเฉพาะ summative, มีเฉพาะปรนัย				
ผลสัมฤทธิ์					

เสาะหา SS ของการเรียนรู้การสอนที่ดี

- หลากหลายแบบ
- จัดเวที SSS และช่วยกันตีความ ใสลงใน ตารางแห่งอิสรภาพ
- บันทึก Storytelling บันทึกให้เห็นตัวละคร เชิญตัวละครที่หลากหลายมาเล่าเรื่อง
- แต่ละช่องของ ตารางแห่งอิสรภาพคือ ที่รวบรวม KA
- ใ้รางวัล ใ้การยกย่อง แก่ผู้มีส่วนทำให้การเรียนรู้การสอนเกิดการยกระดับ “ปัญญาขององค์กร”

ดำเนินการอย่างต่อเนื่อง

- เวที SSS ที่สร้างพลังรวมหมู่ และสร้าง team learning
- ตารางแห่งอิสรภาพที่งอกงาม ปรับเปลี่ยน
- คลังเรื่องเล่า “การเรียนรู้การสอนที่ภูมิใจ”
- ผู้บริหารที่เชื่อมโยง Organizational Shared Vision เข้ากับกิจกรรม KM การเรียนรู้การสอน
- เห็นความเชื่อมโยงระหว่างการเรียนรู้การสอนที่ดีกับกิจกรรมอื่นๆ ทั้งหมด
- จัดงานประจำปี “มหกรรมการเรียนรู้การสอน” เพื่อเป็นเวที SSS ขับเคลื่อนพลังทั้งมหาวิทยาลัย ยกย่องความสำเร็จ / ตัวบุคคล ให้รางวัล

ตารางแห่งอิสรภาพ ของการเรียนการสอนที่ดีด้าน...

ปัจจัย	ระดับ 1	ระดับ 2	ระดับ 3	ระดับ 4	ระดับ 5
อาจารย์	รู้วิชาที่สอน	รู้จัก นศ.	มี	มี	สอนอย่างมีมิติของมนุษย์ (Human Touch) เกิดการเรียนรู้จากภายใน
ศิษย์					เกิดแรงบันดาลใจ, เป็น "บุคคลเรียนรู้"
สถานที่	มี	มี	มี	มี	มี
หลักสูตร	มี course description	มี	มี	มี	มีกิจกรรมลงมือปฏิบัติจริง

R2R ด้านการเรียนการสอน

- ออกแบบการเก็บ “ข้อมูล” กระบวนการ และผลลัพธ์ ในทุกชั้นเรียนที่อาสาสมัคร
- ปรัชญาหรือ (มีผู้ทรงคุณวุฒิเป็นที่ปรึกษา) ทฤษฎีที่จะใช้ในการตีความ วิเคราะห์หาความหมายจากข้อมูล
- มีการประชุมวิชาการ / Journal Club เรื่องหลักการเรียนรู้ / การสอน และใช้เป็นเวทีนำเสนอผลงาน R2R การเรียนการสอน เพื่อขอคำแนะนำ
- มีการเชิญผู้รู้/มีผลงาน มาบรรยาย/นำเสนอ เป็นครั้งคราว

R&D วิธีอำนวยความสะดวกการเรียนรู้ด้าน ...

- เพื่อพัฒนาทักษะของอาจารย์ในการทำหน้าที่สอน
- ทักษะในการออกแบบการเรียนรู้
- ทักษะในการเข้าใจสไตล์การเรียนรู้ของนักศึกษา
- ทักษะในการประเมินความก้าวหน้าของ นศ.
- ทักษะในการประเมินความรู้ของ นศ.
- ทักษะในการสร้างแรงบันดาลใจ
- ทักษะในการสร้างความใฝ่รู้
- ฯลฯ

R&D วิธีเชื่อมโยงการเรียนรู้วิชา กับชีวิตจริง

- การจัดการความยืดหยุ่นของหลักสูตรให้แก่ นศ. พิเศษ
- การมี “พื้นที่เรียนรู้จากการปฏิบัติ” ให้ นศ. เรียน
- การเรียนรู้คุณธรรมจริยธรรมภาคปฏิบัติ
- การเรียนรู้สู่สิ่งยากจากการลงมือทำ สัมผัสด้วยตนเอง
- การเรียนรู้จากสังคม/ชุมชนด้วยความอ่อนน้อมถ่อมตน
- Mentor กับการเรียนรู้ในชีวิตจริง

R&D วิธีเชื่อมโยง ภาครัฐ. กับภารกิจอื่น

- Synergy กับ การวิจัย
- Synergy กับบริการวิชาการ
- Synergy กับความเป็นที่พึ่งของสังคม / ชี้นำสังคม
- Synergy กับการทำนุบำรุงศิลปและวัฒนธรรม
- Synergy กับความร่วมมือกับ real sectors

R2R พัฒนาการเรียนการสอน : วารสาร

- ร่วมกันจัดให้มีวารสารวิชาการพัฒนากการเรียนการสอนระดับประเทศ ขอการสนับสนุนจาก สกอ.
- ทำให้มีคุณภาพดี จัดทำ Abstract เป็นภาษาอังกฤษ
- เข้า JCI ของไทย
- มี Review Article ทำความเข้าใจภาพรวม/เชิงระบบ ของประเทศ Recent Advances ด้านการเรียนรู้ และแนะโจทย์วิจัย

R2R พัฒนา กรกส. : ประชุมวิชาการระดับชาติ

- เงินสนับสนุนจาก สกอ.
- มีแมวมองหาผลงาน R2R เด่นเชื้อเชิญมานำเสนอ
- BP ระดับหน่วยงาน ได้รับเชิญมาแสดงนิทรรศการ และเชิญหัวหน้าทีมมาขึ้น panel discussion
- มีการมอบรางวัลสร้างสรรค์การเรียนรู้ : หน่วยงาน
อจ. ศิษย์

R2R พัฒนา กรกต. : ระบบความดีความชอบ

- ถือเป็นผลงานที่มีน้ำหนักสูง
- ตำแหน่งวิชาการ
- การพัฒนา / reform ระบบ “ผลงานวิชาการ”

SSS เพื่อพัฒนา กรกส.

- SS ด้าน กรกส. เป็นอย่างไรบ้าง
- ตาม : นศ. ปัจจุบัน, ผปค., นายจ้าง, ศิษย์เก่า, ฯลฯ
- นำมาเป็นเกณฑ์เสาะหา SS ด้าน กรกส.
- จัดเวที SSS เชิญนักทฤษฎีด้านการเรียนรู้มาร่วม
ตีความ เพื่อยกระดับความรู้ด้าน “สอนดี” ทั้ง TK
& EK
- และเพื่อตั้งโจทย์วิจัย กรกส. ยกกระดับสารสนเทศ
anecdotal สู่ study result

ตัวอย่าง SSS เพื่อพัฒนา กรกส.

- SS ในการทำให้ นศ. ที่เบื่อเรียน เกิดความกระตือรือร้น
- SS ในการทำให้ นศ. ที่พื้นความรู้ระดับมัธยมอ่อน สามารถแก้ไขความอ่อนแอของตนเองได้
- SS ในการทำให้ นศ. ที่อ่อนทักษะสมองซีกขวา พื้นพลังสมองซีกขวาได้

พัฒนาความรู้ในการใช้ SSS เพื่อพัฒนา กรกส.

- ทฤษฎีด้านการเรียนรู้ หลากหลายทฤษฎี
- **BBL**
- **Science, Brain and Learning**
- **Human Development**
- **Motivation Theory**

สรุป : KM เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน

- เป็นกระบวนการระยะยาว ลปรร. ผ่านการปฏิบัติ
- โยงสู่วิชาการ วิจัย
- โยงสู่ reward, appreciation
- โยงสู่ภารกิจอื่น
- โยงสู่การพัฒนาระบบ
- โยงสู่คุณค่าของความเป็น “ครู”